

Teljes

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK É R T E S I T Ő J E.

KIADJA: A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata.

Az „Értesítő“-t a társulat tagjai díj nélkül kapják.

Megjelenik minden hó utolsó napján 1000 példányban.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

A választmány megbízásából szerkeszti: **Teasdale Ottó**
társulati titkár.

SZERKESZTŐSÉG:

☉☉☉ Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint. ☉☉☉

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert czégektől fogadunk el.
HIRDETÉSEKET
a társulat titkársága (Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint
vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	20	frt	—	kr.
$\frac{1}{2}$	10	>	—	>
$\frac{1}{4}$	6	>	—	>
$\frac{1}{8}$	3	>	50	>

☉☉☉☉☉ Egész évre szóló hirdetéseknél 20% engedmény. ☉☉☉☉☉

Germanizálunk?

Választmányunk két átiratot tárgyalt legutóbbi ülésében, a melyek a »Vendéglősök magyarosító-társasága«-tól érkeztek társulatunk elnökségéhez s a melyeknek egyikében egy nem éppen nagy gonddal rejtett vád foglaltatik. Ezen átiratban ugyanis a fentemlített magyarosító-társaság azzal a felszólítással járulván elnökségünkhöz, hogy a társulati irodahelyiség felett függő német czimtabla eltávolitassék, ezen felhívását többek között eme szavakkal vezeti be: »addig is mig ipartársulatunk belszervezetét teljesen magyarrá tehetjük stb.« ami elég világosan annyit jelent, hogy a magyarosító-társaság véleménye szerint társulatunk belszervezete ez idő szerint még nem magyar.

Nem akarunk itt most formai dolgokban gáncsokodni, nem akarjuk feszegetni, vajjon a jó illemmel összefér-e az ily hangon irt megkeresés, azt sem akarjuk vizsgálni, hogy e kifejezés: »ipartársulatunk« mily alapon szerzett joron használtatik ott, mert tudtunkkal a »vendéglősök magyarosító-társasága« tagjaink sorában nem szerepel, hanem érdemileg akarunk e vádhoz hozzászólni s egyuttal ama rúgókkal is végezni, a melyek hol rejtve, hol ismét nyíltan egy, bár nem széleskörű, de mindamellett sajnálatos mozgalomnak indítói.

Sokáig haboztunk ezen ügyet lapunkban tárgyalni, mert e hercze-hurczán a személyeskedés bélyege annyira észrevehető, hogy annak lapunkba való átplántálását azon elvünkkel, mely szerint lapunk hasábjai tisztán csak tárgyilagos, szigoruan szakszerű ügyek megvitására és kifejtésére használtassanak fel, összeegyeztetni nem tudtuk. De mert lapunkban minden beérkezett átiratot közölni szoktunk s e tekintetben ebben az esetben sem akartunk kivételt tenni, kénytelenek vagyunk ez ügygyel foglalkozni, nehogy hallgatásunk beismerésnek lássék.

Hangsulyozni kívánjuk azonban, hogy semmiféle körülmény nem indíthat bennünket arra, hogy lapunkban, ezen ügyre a jövőben is vissztérjünk s e tárgyban polemianak adjunk helyet.

Fejtegetéseinkben a »Vendéglősök Lapja« nyomán kell haladnunk, mert hisz a »vendéglősök magyarosító-társaságával« még csak a fennemlített 2 átirat által jöttünk szellemi érintkezésbe, mig ellenben az említett lap már régebben ismerteti velünk ama intencziókat, a melyek a magyarosító-társaságot vezérlik, és ezen ismertetést annyiban kell autentikusnak elfogadnunk a mennyiben ama lap szerkesztője a hozzánk érkezett, szóban forgó átiratokat mint a magyarosító-társaság jegyzője irta alá. Igy tehát ama lapot joggal

tekinthetjük a magyarosító-társaság hivatalos, vagy mondjuk »félhivatalos« közlönyének.

Szép és lelkesítő czimmal ruházta fel a »Vendéglősök Lapja« szerkesztője ama »társaságot« és csak azt sajnáljuk, hogy az a czimen kívül működésének irányát is onnan vette.

Hazánk nyelvét meghonosítani ott, a hol még idegen terjeszteni, megerősíteni ott, a hol már otthonos, ipari üzlet gyakorlatunkban a magyarnyelvet teljesen érvényre emelni s erre a közönség közreműködését is megnyerni bizonyára oly feladat, mely megérdemli, hogy annak megoldásában mindnyájan egész lelkesedéssel közreműködjünk.

Ily irányu működést kellene várnunk oly táborból, a mely a »magyarosodás« lelkesítő mottóját irta fel zászlójára.

Azonban mily messze esik eme iránytól ama működés, a melyet a »Vendéglősök Lapja« állítólag eme feladat szolgálatában kifejt! Szándékosan nevezzük meg itt a »Vendéglősök Lapját«, mert nem a magyarosító-társaság tagjait kívánjuk hibáztatni, a kik meggyőződésünk szerint tiszta és nemes célért szövetkeztek, hanem oda kívánunk mutatni, a hol a hangzatosan kitűzött eszme, nem a tiszta meggyőződésből, nem a haza, nem az anyanyelv iránti szeretet és lelkesedésből, nem is az iparunk iránti őszinte ragaszkodásból vette eredetét, hanem *egyéni érdekekben* gyökeredzik.

Nem a hazafias szózat lelkesítő szava hangzik onnan, nem a szeretet melege sugárzik onnan, mely egygyé olvaszthatná az érzelmeket, kiengesztelhetetlen gyűlölet, adáz düh, szenvedély és harag, ezek ama eszközök, melyekkel a »Vendéglősök Lapja« eme magasztos eszméért küzd.

Szenvedélye — mely ipartársulatunktól történt önkénytelen megválásából veszi eredetét — természetesen kizárólag a társulat vezetősége ellen fordul, csakhogy bármi czifra legyen is a szür, a lóláb mégis csak kilátszik alóla.

De hát nézzük csak a bünlajstromot, a melyet a »Vendéglősök Lapja« elibünk tart, mivel is vádol tehát?

Először, hogy választmányunk csupa német ajku tagokból áll.

Azt hisszük, hogy ezzel a váddal röviden végezhetünk. A ki választmányunk tagjait ismeri, tudni fogja, hogy hazánk nyelvét értik és beszélnek s ha egy-kettőnek bölcsőjét nem magyar dal mellett ringatták is, a haza iránti szeretet és kötelességérzet nyilvánulását láthatjuk csak abban, hogy idegen ajku létükre a magyarnyelvvel tehetségük szerint megbirkóztak s hogy gyermekeiket már abban a korban, a midőn még nem az iskolai, hanem csupán csak a családi nevelés érvényesül, magyar szellemben, magyar nyelven nevelik. De mind ettől eltekintve, e vád a logikának oly teljes hiányában

szenved, hogy lehetetlen rajta nem mosolyogni. Hisz' azok, a kik a társulat ügyeit ma intézik, nem önhatalmulag jutottak tisztségükhöz, hanem a közgyűlés határozatából állanak társulatunk élén s így a vád csak ama forumot érhetné, a melynek nevében éppen a »Vendéglősök Lapja« a mai állapotot égbé kiáltó bűnnek mondja.

Mindenesetre különös azonban, hogy a »Vendéglősök Lapja« éppen csak azóta ismeri németeknek a választmány tagjait, a mióta a társulat megszakitá a vele való összeköttetést.

Egy további vádja, mely az előbbinek mintegy kifolyásul tekinthető, abban kulminál, hogy társulatunk ügykezelése, vagy ha úgy tetszik »belső szervezete« sem magyar.

Erre csak annyit jegyzünk meg, hogy levelezésünk, könyveink, tárgyalásaink és jegyzőkönyveink magyar nyelven vezetettek, a miről mindenki bármikor meggyőződhetik, s ha kivételesen egyik-másik tag, tárgyalásaink folyamán a német nyelvet használja is, — mert hazánk nyelvét annyira folyékonyan nem bírja, hogy rögtönzött beszédben véleményét praecise kifejezhesse, — azért választmányunkra a germanizálás bélyegét rásütni, csak rosszakaratu czélzatossággal lehet.

De a »Vendéglősök Lapja« választmányunkat nem csak saját, szűkebb körében, hanem kifelé való működésében is a germanizálással vádolja s ezen vádjának beigazolására diadalmasan mutat lapunkra, a melyet következetesen csak »német közlönynek« nevez.

Értjük, hogy a »Vendéglősök Lapja«, haragjában a paroxismus legmagasabb fokát akkor éri el, a midőn lapunkkal foglalkozik, mert ama sebjei kezdenek ekkor sajogni, a melyekért választmányunkat okozza, a melyek azonban tényleg nem onnan, hanem önön kezétől erednek.

Azonban a szenvedély, a harag rendesen a logikus gondolkodás rovására szokott fejlődni s ez nagyon meglát-szik a »Vendéglősök Lapja« okoskodásán is.

Hivatkozik hosszú éveken át a társulat szolgálatában kifejtett működésére a magyarság, illetőleg a magyarosodás érdekében vivott harcaira, s egy lélegzetben tüzet és poklot kiált a társulat vezetőségére, a mely a magyarosodás ügyét egy lépéssel sem vitte előbbre, a mely rosszakaratu, hazafiatlan, tehetetlen és persze haladatlan is, mert a »Vendéglősök Lapja« szolgálataira többé nem reflektál.

Engedelmet kérünk, de itt veszedelmes ellenmondásba keveredett a »Vendéglősök Lapja«.

Társulatunk választmánya nem kívánta volna szolgálni a magyarosodás ügyét? Hát nem-e választmányunk választotta és tartotta meg éveken át a »Vendéglősök Lapját« eszközül arra, hogy a társulat tagjaival szellemi érintkezésben legyen, ugyanazt a »Vendéglősök Lapját«, a mely önérettel mondja magáról, hogy *mindenkor csak a magyarosodás eszméjért küzdött?*

Ha tehát választmányunknak valóban nem sikerült a magyarosodást előbbre vinni, akkor csak az általa erre választott eszköz lehetett rossz, s választmányunkat csak annyiban érhetné szemrehányás, hogy az eszközön már régebben nem változtatott.

De nem csak a magyarosodás dolgában, hanem ipari szempontból is hasznavehetetlen eszköznek bizonyult a »Vendéglősök Lapja«, a mely sohasem állott feladatának magaslatán úgy, hogy a javulás reményének folytonos meghiusulása folytán választmányunk végre is kénytelen volt a társulat tagjaival szükséges érintkezést más úton keresni.

Igy történt azután, hogy választmányunk a közgyűlés elé ama indítványt terjeszté, a melynek elfogadása folytán lapunkat, a társulat »Értesítőjét« alapítottuk.

Hogy mily irányt tüztünk ki ebben magunknak, azt megmondtuk lapunk első számában és kimutattuk eddigi működésünkben.

Szakszerű és tárgyilagos tartalom, ez volt főelvünk.

Nem rimekbe szedett szerelmi sóhajok, nem ipari ügyeinktől nagyon is messze eső »karczolatok«, nem is a Magyarországon tartott összes zászlószentelési ünnepélyeknek kimerítő és lehetőleg nagy betűkben való leírása, hanem

komoly és lelkiismeretes felkarolása mindannak, a mivel iparunk és szaktársaink érdekeit szolgálhatjuk: ez a fő-célunk.

Hogy lapunk német szöveggel is bír, abból nehéz lesz ránk sütni a germanizálás bélyegét, minden esetre legnehezebb a »Vendéglősök Lapjának, a mely mint már említettük, fennen hirdeti magáról, hogy mindenkor csak a magyarosodást szolgálta, így tehát azon körülménynél fogva, hogy maga is évek hosszú során át, német szöveggel jelent meg, lapunk német szövegeből hazafiatlanságunkat talán mégis nehéz lesz meggyőzően kimagyarázni.

Nyugodtan is maradhat e tekintetben a »Vendéglősök Lapja« a német szöveggel ő sem vétett hazafisága ellen. Ez oly dolog, a melyet az iparunkban jelenleg uralkodó viszonyok még szükségessé tesznek, mert társaink között számosan vannak még, a kiknek ifju évei oly időbe esnek, a mikor a magyar szó elnyomva volt, a iskolát, a társadalmat, a közéletet a német nyelv dominálta s ennelfogva különösen itt a fővárosban a magyar nyelv elsajátítására csak akkor nyilott számukra alkalom, a midőn a mindennapi kenyér utáni kereset a tanulásra már vajmi kevés időt hagyott.

Ezek iránt való tekintettel ragaszkodunk lapunkban egyelőre még a német szöveghez, mert nem ismerhetjük el méltányosnak, hogy azok, a kiktől ifju korukban megtagadtattott, hogy hazájuk nyelvét beszélhessék, most a mikor ezen nyelvet nem bírják annyira, hogy egy magyar nyelven irt közleményt nehézség nélkül megérthessenek, a társulat támogatásából kizárassanak.

Hiszszük, hogy nem messze van az idő, a mikor ebben is változtathatunk s akkor majd ismét szóba állunk a »Vendéglősök Lapjával« (ha élünk!) s megkérdezzük, vajjon a kölcsönbe vett, kissé esetlenül redőzött, martir köpönyeget még mindig nem akarja-e saját tulajdon kabátjával felcserélni.

Egyelőre pedig nyugodtan várjuk évi rendes közgyűlésünk határozatát, mely eljárásunk felett ítéletet mondani lesz hivatva.

A »Vendéglősök Lapjától« pedig azzal bucsuzunk el, hogy vele szemben jelen felszólalásunk volt első és utolsó polemiank.

A társulat tárgyalásai, hivatalos átiratok, végzéseik és beadványok stb.

Jegyzőkönyv. Felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1891. december hó 4-én, délután 4 órakor, saját helyiségében tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Wirth Ferencz alelnök, Hermann Ferencz pénztáros, Palkovics Ede, Hötzel József, Feith István, Stöckl Tamás, Mehringer Rezső, Förster Konrád, Nosek Ignác, Kammer Ernő, Fritz Henrik, Krist Ferencz, Lippert Lajos, Wrabetz Frigyes, Illits József Tóth Antal, Kommer Ferencz választmányi tagok, ifj. Ács Károly társ. ügyész és Teasdale Ottó társ. titkár mint jegyző.

Elmaradásukat kimentették: Maloschik A. W., Hell Ferencz és Blaschka István választmányi tagok.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitottnak nyilvánítja, egyben a mai jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Palkovics Ede és Förster Konrád urakat.

Olvastatott az 1891. évi november hó 3-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyve, a mely tudomásul vétetett, illetőleg hitelesített.

Elnök jelenti, hogy a fogyasztási adók, illetőleg a behozatali vámok leszállítása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszterhez intézett emlékirat, a mult ülés határozata értelmében újból átdolgoztatott és küldöttségileg a miniszternek már átadatott.

A fogadtatás, melyben a küldöttség részesült, a meleg érdeklődés, melylyel a miniszter szólónak a vendéglős ipar helyzetét tárgyaló fejtegetéseit kísérte, kedvező előjelnek te-

kinthető arra nézve, hogy a mai állapoton segítve lesz, a mely remény annál is jogosabb, mivel a miniszter kijelenté, hogy a borbéhozatali vámok leszállításával már is foglalkozik s hiszi, hogy e kérdést sikerülnie fog megoldani, a sörre nézve pedig a fogyasztási adó tetemes leszállítását helyezte kilátásba. Hangsúlyozta a miniszter ez alkalommal még azt is, hogy a vámlészállítás keresztül vitelénél arra is figyelemmel leend, hogy az e tekintetben célba veendő intézkedések, a közjó rovására folytatott üzérkedéseknek eszközül ne szolgáljanak.

Elnök megjegyzi, hogy a közel múlt napokban Márffy min. tan. urnál tudakozódott az emlékirat elintézése iránt és azon értesítést nyerte, hogy az ügy a miniszternek a delegációból történt visszatérése után sürgős elintézést fog nyerni.

Hasonlóképp jelenti, hogy a szakiskola tárgyában a fővárosi tanácshoz intézett beadványt is Alkér tanácsnok urnál megsürgette. Az ügy ott csak a főv. tisztújítás után fog tárgyalatni, annál is inkább, mivel a tanügyi osztály előreláthatólag nem marad Alkér tanácsnok vezetése alatt, s ő ép ezért újabb ügyek tárgyalását nem kezdi már meg. Tudomásul vétetett.

Olvastattak Thalhammer Károly, Hinterwiesz István, Kuchtai Gusztáv, és Waschischek János segély iránti kérvényeik. A választmány Thalhammer Károlynak 10 frt, Hinterwiesz Istvánnak 15 frt segélyt szavaz egy összegben. Waschisch Jánosnak egy év tartamára havi 2 frt segély engedélyeztetett. Kuchtai Gusztáv — tekintettel arra, hogy a közel múltban 15 frt segélyt nyert — kérelmével elutasított.

Olvastattott a budapesti pinczér egyesület átirata, amelyben a társulat egy közösen tartandó bál rendezésére felhivatik.

A választmány a bál rendezésében való közreműködést elhatározza. Az ez ügyben szükséges intézkedések előkészítésére egy szűkebb bizottságot küld ki, a melynek tagjaivá megválasztottak: Wrabetz Frigyes, Hermann Ferencz, Stadler Károly, Glück Frigyes, Kommer Ferencz, Palkovics Ede és Illits József urak.

Kommer Ferencz ur megemlékezvén ama örömdetes körülményről, hogy a legutóbbi községi választások alkalmával a vendéglői ipar a főváros törvényhatóságában két új képviselőt nyert, kik mindketten a társulatnak közszeretben álló tagjai: ezen, iparunkra kétségkívül igen fontos esemény megünneplése céljából indítványozza, hogy e két szaktárs u. m. Stadler Károly és Morbitzer Lőrincz urak tiszteletére a választmány által diszebed rendeztessék.

Az indítvány élénk helyesléssel egyhangulag elfogadtott s a diszebed megtartására szükséges előkészületek eszközésére egy szűkebb körű bizottság küldetett ki, a melynek tagjaivá megválasztottak; Wirth Ferencz ur mint elnök, továbbá Kommer Ferencz, Palkovics Ede, Illits József, Glück Frigyes, Lippert Lajos és Wrabetz Frigyes urak.

Több tárgy napirenden nem lévén, elnök az ülést befejezettnek nyilvánítja.

K. m. f.

<i>Teasdale Ottó</i>	<i>Gundel János</i>	<i>Wirth Ferencz</i>
titkár.	elnök.	alelnök.

Jegyzőkönyv. Felvétetett a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1891. december hó 28-án, délután 4 órakor, saját helyiségében tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Hermann Ferencz pénztáros, Blaschka István, Nosek Ignác, Feith István, Palkovics Ede, Mehringer Rezső, Kommer Ferencz, Hein Lipót, Morbitzer Lőrincz, Maloschik A. W., Förster Konrad választmányi tagok és Walter Károly tem. egyesületi titkár.

Távol maradásukat kimentették: Wirth Ferencz alelnök, Hötzel József, Barabás József, Stöckl Tamás, Glück Frigyes, Hell Ferencz, Illits József választmányi tagok, ifj. Ács Károly társ. ügyész és Teasdale Ottó társ. titkár.

Elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitottnak nyilvánítja, egyben a mai jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Palkovics Ede és Hein Lipót urakat, a jegyző-

könyv vezetésére pedig Teasdale Ottó társ. titkár betegség okozta távollétében, Walter Károly tem. egyesületi titkárt kéri fel.

Olvastattak özv. Koschitzky Jánosné és özv. Moldanszky Antónia segély iránti kérvényeik.

A választmány özv. Koschitzky Jánosnének 15 frt, özv. Moldanszky Antóniának 10 frt segélyt szavaz.

Olvastattott Nakovics Mátyás, Hatton Antal és Isola Józse. közös kérvényük, a melyben eddig élvezett havi segélyüknek felemelését kéri.

A választmány folyamodókat — tekintettel a segélyezendők nagy számára, valamint azon körülményre is, hogy nevezettek a főv. szegényházban lévén elhelyezve, a legszükségesebbekkel el vannak látva — kérelmükkel elutasítja. Folyamodványukban felemlített panaszaiikkal a főv. tanácshoz, illetőleg a szegényházi bizottsághoz utasítottak.

Olvastattott a kassai vendéglősök ipartársulatának átirata, a melyben javasolja, hogy a létesítendő szakiskola tananyagába a balesetek alkalmával nyújtandó első segély mikénti alkalmazása is felvétessék.

A választmány a felvetett eszmét igen figyelemre méltónak találja és a javaslatot tanulmányozás, illetőleg a terv keretébe való bevonás céljából a szakiskola tárgyában működő szűkebb bizottsághoz teszi át. Együttal a kassai vendéglősök ipartársulatának köszönetet szavaz a meleg érdeklődésért, a melynek általános érdekü ipari ügyekben már ismételt jelét adta.

Erről a kassai ipartársulat átiratban értesítendő.

Olvastattott a főv. magy. kir. pénzügyi igazgatóság átirata, a melyben a társulat felhivatik, hogy tagjait az italmérési-illetékbefizetési izek gondos megőrzésére figyelmeztesse minthogy azok hiánya minden egyes esetben tetemes munka szaporodást okoz nevezett hivatalnak.

Tudomásul vétetett és az »Értesítőben« közzé tétetni rendeltetett. Együttal közzeendő illetékes helyen nyert azon értesülés is, hogy az 1892. évre járó italmérési illeték I-ső félévi részlete 1892. évi január hó 8-ig okvetlenül befizetendő.

Olvastattak Szabó Marton társ. tagnak f. é. december 10-én, illetőleg 20-án kelt átiratai. Előbbiben az elnökség felhivatik a társulat választmánya által, az ipartársulat részéről legkevesebb 100 frtot, mint örökös tagsági díjat a »Magyar Egyesületnek« megszavaztatni. Utóbbi átiratban pedig a társulat elnöksége felszólíttatik, a társulat hivatalos helyisége felett függő német szövegü czimtablát eltávolítani.

A választmány következőleg határozott: Ama felszólításnak, mely szerint a társulat a »Magyar Egyesület« alapító tagjai sorába 100 frt örökös tagsági díjjal belépjen, a választmány eleget nem tehet, mert egyrészt a közgyűlés által megszabott költségelőirányzat határain túl terjeszkednie nem szabad, az említett javaslatban foglalt kiadás azonban a jelen számadási év költségvetésében előirányozva nincsen, másrészt pedig a társulatnak valamely egyesületbe történő belépése a közgyűlés jogköréhez, nem pedig a választmány hatáskörébe tartozik, minélfogva a választmány ily természetü ügyben érdemleges határozatot nem hozhat. Jogában áll azonban indítványozónak a szóban forgó javaslatát, az alapszabályoknak megfelelően, a rendes évi közgyűlés elé terjeszteni.

A mi a társulat német szövegü czimtablájának eltávolítására vonatkozó indítványt illeti, a választmány azt egyhangulag magáévé tette s a czimtabla eltávolítása iránt azonnal intézkedett.

Több tárgy napirenden nem lévén, elnök az ülést befejezettnek nyilvánítja.

K, m. f.

<i>Teasdale Ottó</i>	<i>Gundel János</i>	<i>Wirth Ferencz</i>
titkár.	elnök.	alelnök.

A következő átiratokat vettük:

Tekintetes Gundel János urnak, mint a budapesti szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok ipartársulata elnökének.

Budapest.

Van szerencsénk tek. elnök urnak becses tudomására hozni, hogy a »Vendéglősök magyarosító társasága« a »Magyar

Egyesület» alapító tagjai közé belépett s egyidejűleg a mai napon elhatározta, hogy felkéri tek. Elnök urat, miszerint az ipartársulat választmánya által legkevesebb 100 frtot az ipartársulat részéről a már megalakult üdvös czélú »Magyar Egyesület« részére, mint örökös tagsági díjat megszavaztatni s azt az illetékes helyre az ipartársulat nevében eljuttatni sziveskedjék.

Budapest, 1891. december 10-ikén.

Kiváló tisztelettel:

A Vendéglősök magyarosító társaságának nevében:

Ihász György, Szabó Márton,
jegyző. elnök.

Tekintetes Gundel János urnak, mint a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata elnökének.

Budapest.

A »Vendéglősök magyarosító társasága«, e hó 17-ikén tartott összejövele azon határozatot hozta, miszerint felkéri tek. elnök urat, hogy addig is, mig ipartársulatunk belserveszetét teljesen magyarrá tehetjük — az ipartársulat irodahelyisége felett függő német czimtablát mielőbb levétetni sziveskedjék, egyszersmind pedig értesítjük, hogy magyarosító társaságunk a közelgő milleniumi kiállításra előkészítő bizottságot választott, mely bizottság e hó 21-ikén megkezdí működését.

Budapest 1891. december 20.

A »Vendéglősök magyarosító társasága« nevében:

Ihász György, Szabó Márton,
jegyző. elnök.

Választmányunk ide vonatkozó határozatát t. tagtársunk a fentebb közölt jegyzőkönyvben találják.

Germanisiren wir?

Unser Ausschuss verhandelte in seiner jüngsten Sitzung zwei Zuschriften, die von der »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe« an unser Präsidium eingelangt sind, und deren eine, eine nicht eben sorgfältig verschleierte Anklage enthält. In dieser Zuschrift, mit welcher die oben erwähnte Magyarisirungs-Gesellschaft unser Präsidium um Entfernung der über den Genossenschaftslocalitäten angebrachten deutschen Firmatafel ansucht, heisst es nämlich unter Anderem: »... einstweilen schon, bis wir die innere Organisation unserer Genossenschaft vollkommen ungarisch gestalten können...« was genug deutlich soviel heisst, dass nach der Meinung der Magyarisirungs-Gesellschaft die innere Organisation unserer Genossenschaft der Zeit noch nicht ungarisch ist.

Wir wollen jetzt hier nicht die Form bekritteln, wir wollen nicht darüber sprechen, ob ein in solchem Tone abgefasstes Ansuchen mit der guten Sitte in Einklang zu bringen ist, auch wollen wir nicht untersuchen, auf Grund welcher erworbenen Rechte dort der Ausdruck »unsere Genossenschaft« gebraucht wird, da doch nach unserem Wissen die »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe« nicht in die Reihe unserer Mitglieder zählt, sondern wir wollen uns hinsichtlich des Meritums dieser Anklage aussprechen und zugleich auch jene Triebfedern entgeltig abfertigen, welche bald verborgen, bald wieder offen die Motore einer zwar nicht bedeutenden, aber nichtdestoweniger bedauerlichen Bewegung sind.

Lange waren wir unentschlossen, diese Angelegenheit in unserem Blatte zu behandeln, da dieser Hetze der Stempel der persönlichen Leidenschaft so deutlich aufgeprägt ist, dass wir die Ueberpflanzung derselben in unser Blatt, mit jenem Principe, nach welchem dasselbe nur zur Behandlung streng Fachlicher, objectiver Angelegenheiten diene, nicht vereinbaren konnten.

Doch weil wir alle eingelangten Zuschriften veröffentlichten und diesbezüglich auch in vorliegendem Falle keine Ausnahme machen wollten. sind wir gezwungen uns mit dieser Angelegenheit zu beschäftigen, um dass unser Schweigen nicht den Schein des Einbekennens gewinne.

Nachdrücklichst wollen wir jedoch betonen, dass uns keinerlei Umstände dazu bewegen können, auf diese Ange-

legenheit in der Zukunft zurückzugreifen und in dieser Sache einer Polemik Raum zu geben.

In unseren Ausführungen müssen wir den Spuren des »Vendéglősök Lapja« folgen, haben wir doch mit der »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe« nur erst im Wege der erwähnten zwei Zuschriften Fühlung gewonnen, während das genannte Blatt uns schon seit geraumer Zeit über die Intentionen dieser Gesellschaft belehrt und müssen wir diese Berichte insoferne für Authentisch betrachten, als der Redacteur jenes Blattes, die an uns gelangten, in Rede stehenden Zuschriften als Schriftführer der Magyarisirungs-Gesellschaft mit unterfertigt hat. Wir können daher dieses Blatt mit Recht als das officielle, oder doch wenigstens »officiöse« Organ der »Magyarisirungs-Gesellschaft« betrachten.

Einen schönen, erhebenden Namen wusste der Redacteur des »Vendéglősök Lapja« jener Gesellschaft zu empfehlen, bedauern müssen wir nur, dass diese ausser dem Namen, auch die Richtung ihres Wirkens von dort hergeholt hat.

Die Sprache unseres Vaterlandes einzubürgern, wo sie noch etwa fremd ist, zu verbreiten und festigen wo sie bereits Fuss gefasst hat, in der Ausübung unseres Gewerbes die ungarische Sprache ganz und vollkommen zur Geltung zu bringen und hiezu auch die Mitwirkung des Publikums zu gewinnen — gewiss ist dies eine Aufgabe, welche werth ist, dass wir an der Lösung derselben Alle, ohne Ausnahme, mit Begeisterung Antheil nehmen.

Ein nach dieser Richtung hin strebendes Wirken mussten wir von einer solchen Bewegung erwarten, auf deren Fahne die »Magyarisirung« als begeisterndes Motto geschrieben steht.

Idess wie weit weg von dieser Richtung fällt jenes Wirken, welches das »Vendéglősök Lapja« angeblich im Interesse dieses Zieles ausübt! Wir nennen hier geflissentlich das »Vendéglősök Lapja«, weil wir nicht die Mitglieder der Magyarisirungs-Gesellschaft beschuldigen wollen, die sich unserer Überzeugung nach in edler, reiner Absicht vereint haben, sondern dorthin zu zeigen wünschen, wo die klangvoll ausgesteckte Idee nicht der reinen Überzeugung, nicht der Liebe, nicht der Begeisterung fürs Vaterland und für die Muttersprache, auch nicht der aufrichtigen Anhänglichkeit für unser Gewerbe entspringt, sondern in *persönlichen Interessen* wurzelt.

Nicht das begeisternde Wort des patriotischen Rufes ertönt von dort, nicht die Wärme der Liebe geht von dort aus, welche die Herzen und Gefühle ineinander schmelzen könnte, unversöhnlicher Hass, bittere Wuth, Leidenschaft und Zorn, dass sind die Mittel mit welchen das »Vendéglősök Lapja« im Interesse des hehren Zweckes kämpft!

Die leidenschaftlichen Ausfälle des genannten Blattes — welche in dem unfreiwilligen Scheiden desselben von unserer Genossenschaft, ihren Ursprung haben — kehren sich natürlich ausschliesslich gegen die Leitung der Genossenschaft. Jedoch wie reich gestickt auch der Mantel ist, der Pferdefuss guckt doch darunter hervor.

Doch betrachten wir nun das Sünden-Register, welches uns das »Vendéglősök Lapja« vorhält, wessen werden wir eigentlich beschuldigt?

Erstens, dass der Ausschuss durchwegs aus Mitgliedern deutscher Zunge besteht.

Wir glauben mit dieser Anklage kurz verfahren zu können. Wer die Mitglieder unseres Ausschusses kennt, weiss, dass dieselben die Sprache unseres Vaterlandes verstehen und sprechen und wenn auch an der Wiege des Einen, oder des Anderen nicht ungarische Lieder erklangen, so kann man nur Liebe und Pflichtgefühl fürs Vaterland darin erblicken, wenn jene sich trotz ihrer fremden Abstammung die ungarische Sprache nach Möglichkeit aneigneten und ihre Kinder schon in jenem Alter, wo noch nicht der Einfluss der Schule, sondern ausschliesslich nur die häusliche Erziehung zur Geltung kommt, in ungarischem Geiste und in ungarischer Sprache erziehen. Jedoch von Alldem abgesehen, ist diese Anklage aller Logik derart baar, dass dieselbe uns

unwillkürlich ein Lächeln abzwingt. Sind doch jene, die die Leitung der Genossenschaft heute in Händen haben, nicht eigenmächtig in den Besitz dieser Function gelangt, sondern stehen dieselben in Folge des Beschlusses der Generalversammlung an der Spitze der Genossenschaft und könnte daher die Anklage nur jenes Forum treffen, in dessen Namen gerade das »Vendéglösök Lapja« den heutigen Zustand als himmelschreiende Sünde bezeichnet. In jedem Falle ist es merkwürdig, dass das »Vendéglösök Lapja« unsere Ausschuss Mitglieder gerade nur seit jener Zeit als Deutsche kennt, seit dem die Genossenschaft die Beziehungen mit demselben abgebrochen hat.

Eine weitere Anklage, welche als Ausfluss der ersteren zu betrachten ist, gipfelt in jene Behauptung, dass *die Geschäftsführung, oder wenn es beliebt die „innere Organisation“ unserer Genossenschaft auch nicht ungarisch ist.*

Hierauf bemerken wir nur so viel, dass unsere Correspondenz, unsere Bücher und unsere Protokolle so wie auch unsere Verhandlungen in ungarischer Sprache geführt, resp. geleitet werden, wovon sich Jedermann zu jeder Zeit überzeugen kann und wenn sich ein oder das andere Mitglied im Laufe der Verhandlungen auch der deutschen Sprache bedient — weil es unsere Heimathssprache nicht so geläufig spricht, um in improvisirter Rede seine Meinung klar ausdrücken zu können — so kann deshalb nur böswillige Absichtlichkeit unserem Ausschusse den Stempel des Germanisirens aufdrücken.

Doch das »Vendéglösök Lapja« beschuldigt unseren Ausschuss, nicht nur im Walten seines eigenen, engeren Kreises, sondern *auch in dem nach Aussen gerichteten Wirken desselben, mit dem Germanisieren*, und zeigt zum Beweise dieser seiner Behauptung siegesbewusst auf unser Blatt, welches von denselben consequent nur als »Német Közlöny« genannt wird.

Wir verstehen es vollkommen, dass das »Vendéglösök Lapja« in seinem Hasse den höchsten Grad des Paroxismus erreicht, wenn es sich mit unserem Blatte beschäftigt, weil dann Wunden schmerzhaft werden, welche verursacht zu haben es unseren Ausschuss beschuldigt; während es dieselben thatsächlich nur durch eigenes Verschulden erhielt. Die Wuth und Leidenschaft pflegt sich gewöhnlich auf Kosten der logischen Denkungsart zu entwickeln, dies bewahrheitet sich auch bei dem »Vendéglösök Lapja«.

Es beruft sich *auf sein im Dienste der Genossenschaft, jahrelang ausgeübtes Wirken, auf die im Interesse des Magyarisirens ausgefochtenen Kämpfe* um gleich in einem Athem Feuer und Hölle auf die Leitung der Genossenschaft zu rufen, welche die *Sache der Magyarisirung nicht um ein Fingerbreit vorwärts brachte*, welche böswillig, unpatriotisch, unbehilflich und freilich auch undankbar ist, da sie auf die Dienste des »Vendéglösök Lapja« nicht mehr reflectirt.

Mit Verlaub, hier hat sich aber das »Vendéglösök Lapja« in einen gefährlichen Widerspruch verwickelt. Unser Ausschuss sollte der Magyarisirung nicht zugestremt haben? Hat nicht unser Ausschuss das »Vendéglösök Lapja« als *Mittel* gewählt und Jahre hindurch gehalten, um mit den Mitgliedern der Genossenschaft in geistiger Berührung zu sein, jenes »Vendéglösök Lapja«, welches mit Selbstbewusstsein von sich sagt, dass es zu jeder Zeit nur für die Idee der Magyarisirung gekämpft habe?

Wenn es daher war wäre, dass es unserem Ausschusse nicht gelungen ist, in Betreff der Magyarisirung unseres Gewerbes einen Fortschritt zu erzielen, *so kann nur das hiezu gewählte Mittel schlecht gewesen sein* und würde unserem Ausschusse diesbezüglich nur insoferne ein Vorwurf treffen, *dass er bezüglich desselben nicht schon früher Aenderung getroffen hat.* Jedoch nicht nur in Betreff der Magyarisirung, sondern auch vom gewerblichen Gesichtspunkte hat sich das »Vendéglösök Lapja« als *unnützes Mittel* erwiesen, so dass der Ausschuss in Folge der fortwährenden Täuschungen die er hinsichtlich seiner Hoffnung auf eine Besserung erlebte, sich endlich gezwungen sah, die mit den Mitgliedern der Genossenschaft nothwendige Berührung auf anderem Wege

zu suchen. So geschah es, dass der Ausschuss, der Generalversammlung jenen Vorschlag unterbreitete, in Folge dessen Annahme wir den »Értesítő« unserer Genossenschaft gründeten.

Welche Richtung wir uns hierin ausgesteckt haben, das haben wir in der ersten Nummer unseres Blattes erläutert und auch in unserem bisherigen Wirken ausgewiesen. Fachlicher und objectiver Inhalt, dass war unser Hauptprincip. Nicht in Reime gesetzte Liebesseufzer irgend eines verliebten Kellners, nicht »Noveletten«, deren Sujet unseren gewerblichen Angelegenheiten zimlich ferne liegen, auch nicht die ausführliche und mit möglichst grossen Buchstaben gedruckte Beschreibung sämtlicher in Ungarn abgehaltenen Fahnenweih-Feste, sondern ernstes, gewissenhaftes Umfassen aller jener Fragen, durch deren Erläuterung die Interessen des Gewerbes und unserer Mitglieder gefördert werden können: das ist unser Hauptziel.

Dass unser Blatt auch deutschen Text hat, wird Niemand als Beweis eines germanisatorischen Bestrebens auffassen können, am wenigsten rathlich wird dies für das »Vendéglösök Lapja« sein, welches wie schon erwähnt, laut verkündet, dass es immerdar nur für die Idee des Magyarisirens gekämpft habe, daher in Folge jenes Umstandes, dass auch das »Vendéglösök Lapja« Jahre hindurch mit deutschem Texte erschien, es für dasselbe doch ein wenig schwer sein dürfte aus dem deutschen Texte unseres Blattes den unpatriotischen Sinn unseres Ausschusses überzeugend darzulegen.

Das »Vendéglösök Lapja« kann auch ruhig bleiben, mit dem deutschen Texte hat auch dieses Blatt nichts gegen den Patriotismus verbrochen. Es ist dies eine Nothwendigkeit, welche die in unserem Gewerbe herrschenden Verhältnisse heute noch erheischen, da unter unseren Genossen noch viele sind, deren Jugendjahre in eine Zeit fallen, in welcher das ungarische Wort verboten war, in der Schule, der Gesellschaft und im öffentlichen Leben die deutsche Sprache dominirte und denen sich daher, besonders hier in der Hauptstadt, zur Erlernung der ungarischen Sprache erst dann Gelegenheit bot, als die harte Arbeit des Broterwerbes zum lernen wenig Zeit mehr übrig liess.

Mit Rücksicht *auf diesen Umstand* beharren wir vorläufig noch auf den deutschen Text, weil wir es nicht für recht und billig finden, dass diejenigen, denen die Möglichkeit benommen war, in ihrer Jugend unsere Heimathssprache zu erlernen und dieselbe daher heute nicht derart beherrschen, dass sie einen in ungarischer Sprache verfassten Artikel ohne Schwierigkeiten verstehen würden, von der Unterstützung der Genossenschaft ausgeschlossen werden.

Wir glauben, dass die Zeit nicht allzuferne ist, wo wir auch diesbezüglich Aenderung treffen können und dann wollen wir wieder Rede stehen dem »Vendéglösök Lapja« (wer weiss, wer lebt!) und fragen, ob es den ausgeborgten, etwas plump drapirten Märtirmantel noch immer nicht mit dem eigenen Rock vertauschen will.

Vorläufig erwarten wir mit Ruhe den Beschluss unserer nächsten ordentlichen Generalversammlung, welche berufen sein wird, über unser Wirken zu urtheilen. Von dem »Vendéglösök Lapja« aber nehmen wir mit der Versicherung Abschied, dass von unserer Seite, dem genannten Blatt gegenüber, die vorstehende Auseinandersetzung die erste und zugleich auch letzte Polemik war.

Verhandlungen der Genossenschaft, ämtliche Zuschriften, Eingaben etc.

Protokoll über die am 4. Dezember 1891. Nachmittags 4 Uhr in den eigenen Lokalitäten abgehaltene Ausschusssitzung der Genossenschaft der Budapester Hotelier-, Gast- und Schankwirth.

Zugegen waren: Johann Gundel Präses, Franz Wirth Vicepräses, Franz Hermann Cassier, Eduard Palkovics, Josef Hötzel, Stefan Feith, Thomas Stöckl, Rudolf Mehringer, Konrad Förster, Ignatz Nosek, Ernest Kammer, Heinrich Fritz,

Franz Krist, Ludwig Lippert, Friedrich Wrabetz, Josef Illits, Anton Tóth, Franz Kommer Ausschussmitglieder, Karl Ács jun. Rechtsanwalt und Otto Teasdale Sekretär.

Ihr Fernbleiben entschuldigten: A. W. Maloschik, Franz Hell und Stefan Blaschka Ausschussmitglieder.

Präsident begrüsst die anwesenden Mitglieder und erklärt die Sitzung für eröffnet, gleichzeitig ersucht er zur Authentication des heutigen Protokolles die Herren Eduard Palkovics und Konrad Förster.

Verlesen wurde das Protokoll der am 3. November 1891. abgehaltenen Ausschusssitzung, welches zur Kenntniss genommen, resp. authentizirt wurde.

Präsident berichtet, dass das in Betreff der Herabsetzung der Wein-Einfuhrszölle resp. der Consumsteuer besonders für Bier, an dem kön. ung. Finanzminister gerichtete Memorandum, dem Beschlusse der letzten Ausschusssitzung entsprechend neuerdings umgearbeitet und bereits dem Minister durch eine Deputation überreicht wurde. Der Empfang, welchen die Deputation erfuhr, das warme Interesse, mit welchem der Minister die, die prekäre Lage des Wirthsgewerbes betreffenden Aufschlüsse Redners verfolgte, können als günstiges Vorzeichen betrachtet werden dafür, dass an der heutigen Lage geholfen werden wird, welche Voraussetzung umso begründeter erscheint, als der Minister erklärte, dass er sich mit der Herabsetzung der Weinzölle bereits beschäftige und die Frage einer gedeihlichen Lösung zuzuführen hofft. In Betreff des Bieres erklärte der Minister, dass er die Herabsetzung der Consumsteuer beabsichtige. Noch betonte der Minister, dass er bei Lösung dieser Fragen besonders auch darauf bedacht sein wird, dass die diesbezüglich zu schaffenden Verfügungen nicht als Mittel zur Verfolgung gewisser, auf Rechnung des zum Ziele ausgesteckten allgemeinen Wohles betriebener Spekulationen ausgebeutet werden können. Präsident bemerkt hiebei, dass er in den jüngst verflossenen Tagen bei Ministerialrath Marfy die Erledigung des Memorandums urgirt hat und daselbst die Zusicherung erhielt, dass die Angelegenheit gleich nach der Heimkehr des Ministers aus der Delegation erledigt werden wird.

Ferner berichtet der Präsident, dass er auch die Erledigung der in Angelegenheit der Fachschule an den hauptstädtischen Magistrat gerichteten Eingabe bei Herrn Magistratsrath Alkér urgirt. Dieselbe wird jedoch erst nach erfolgter Neuwahl des hauptstädtischen Magistrates verhandelt werden, umsomehr, da die Unterrichts-Section voraussichtlich nicht unter der Leitung des Magistratsrathes Alkér verbleibt, derselbe deshalb auch die Verhandlung neuerer Angelegenheiten jetzt nicht vornimmt.

Wird zur Kenntniss genommen.

Verlesen wurden die Gesuche des Karl Talhammer, Stefan Hinterwiesz, Gustav Kuchtai und Johann Waschischek um Unterstützung.

Der Ausschuss votirte dem Karl Talhammer 10 fl., dem Stefan Hinterwiesz 15 fl. Unterstützung in einer Summe. Dem Johann Waschischek werden auf die Dauer eines Jahres monatlich 2 fl. Unterstützung bewilligt. Gustav Kuchtai wird mit Hinblick darauf, dass Derselbe erst kürzlich 15 fl. Unterstützung erhielt, mit seinem Gesuche abgewiesen.

Verlesen wurde die Zuschrift des Budapester Kellner-Vereins, mit welcher die Genossenschaft ersucht wird, im Laufe des diesjährigen Faschings in Gemeinschaft mit dem Kellner-Verein einen Ball zu arrangiren.

Der Ausschuss beschliesst, der Aufforderung Folge zu leisten. Zur Vollführung der diesbezüglichen Vorarbeiten wird ein engeres Comité entsendet, in welches die Herren Friedrich Wrabetz, Franz Herrmann, Karl Stadler, Friedrich Glück, Franz Kommer, Eduard Palkovics und Josef Illits gewählt werden.

Herr Franz Kommer hebt den erfreulichen Umstand hervor, dass bei der jüngsten Communal-Wahl das Wirthsgewerbe zwei neue Vertreter in der hauptstädtischen Commune gewann, welche Beide in der Liebe und Achtung sämtlicher Fachgenossen stehende Mitglieder der Genossen-

schaft sind. In Anbetracht dieses unstreitig wichtigen Ereignisses beantragt Redner, zu Ehren dieser zwei Fachgenossen, der Herren Karl Stadler und Johann Morbitzer ein Fest-Bankett zu geben.

Der Antrag wird mit lebhaftem Beifall einstimmig angenommen und mit der Vorbereitung der diesbezüglich nothwendigen Verfügungen ein Comité betraut, in welches Herr Franz Wirth als Präses und die Herren Franz Kommer, Eduard Palkovics, Josef Illits, Friedrich Glück, Ludwig Lippert und Friedrich Wrabetz gewählt wurden.

Indem hiemit die Tagesordnung erschöpft war, erklärt Präsident die Sitzung für geschlossen.

D. U. S.

Otto Teasdale
Sekretär.

Johann Gundel
Präses.

Franz Wirth
Vice-Präses.

Protokoll über die am 28. Dezember 1891, Nachmittags 4 Uhr, in den eigenen Lokalitäten abgehaltene Ausschusssitzung der Genossenschaft der Budapester Hoteliers, Gast- und Schankwirth.

Zugegen waren: Johann Gundel Präses, Franz Herrmann Cassier, Stefan Blaschka, Ignatz Nosek, Stefan Tóth, Eduard Palkovics, Rudolf Mehringer, Franz Kommer, Leopold Hein, Lorenz Morbitzer, A. W. Maloschik, Konrad Förster Ausschussmitglieder und Karl Walter Sekretär des Leichenvereines.

Ihr Fernbleiben entschuldigten; Franz Wirth Vice-präses, Josef Hötzel, Josef Barabás, Thomas Stöckl, Friedrich Glück, Franz Hell, Josef Illits Ausschussmitglieder, Karl Ács jun. Rechtsanwalt und Otto Teasdale Sekretär.

Präsident begrüsst die anwesenden Mitglieder und erklärt die Sitzung für eröffnet. Gleichzeitig ersucht er zur Authentication des heutigen Protokolles die Herren Eduard Palkovics und Leopold Hein, zur Führung des Protokollos aber in Abwesenheit des erkrankten Genossenschaft-Sekretärs Otto Teasdale, Herrn Karl Walter, Sekretär des Leichenvereines.

Verlesen wurden die Gesuche der Wwe Johann Koschatzky und der Wwe Antonia Moldanszky um Unterstützung.

Der Ausschuss votirt der Wwe Johann Koschatzky 15 fl., der Wwe Antonia Moldanszky 10 fl. Unterstützung.

Verlesen wurde das gemeinschaftliche Gesuch des Mathias Nakovics, Anton Hatton und Josef Isola um Erhöhung ihrer bisherigen monatlichen Unterstützung.

Der Ausschuss weist die Petenten mit ihrem Gesuche ab, indem die Zahl der Unterstützungs-Bedürftigen in steter Zunahme begriffen ist und weil die Genannten im hauptst. Armenhause untergebracht, daher mit dem Nöthigsten versehen sind. In Betreff der, hinsichtlich ihrer Versorgung vorgebrachten Klagen werden die Gesuchsteller an den hauptst. Magistrat resp. an die Armenhaus-Commission gewiesen.

Verlesen wurde die Zuschrift der Genossenschaft der Kaschauer Gastwirth, in welcher die Idee angeregt wird, in den Schulplan der zu errichtenden Kellner-Fachschule auch die erste Hilfeleistung bei Unglücksfällen aufzunehmen.

Der Ausschuss findet die Idee für sehr beachtenswerth, und weist die Angelegenheit an die Fachschul-Commission behufs eingehender Prüfung, resp. Einbeziehung dieses Lehrstoffes in den Schulplan.

Gleichzeitig wird beschlossen, der Kaschauer Genossenschaft für das wiederholt kundgegebene Interesse, welches diese den gewerblichen Angelegenheiten entgegenbringt, den Dank der Genossenschaft auszudrücken und die genannte Genossenschaft hievon im Wege einer Zuschrift zu verständigen.

Verlesen wurde die Zuschrift der kön. Finanz-Direktion, mit welcher die Genossenschaft ersucht wird, ihre Mitglieder aufzufordern, die Zahlungsbögen der Schankgebühr sorgfältig aufzubewahren, indem durch den Verlust derselben dem genannten Amte eine bedeutende Arbeits-Vermehrung erwächst.

Wird zur Kenntniss genommen und beschlossen, die

Zuschrift im »Értesítő« zu veröffentlichen. Gleichzeitig wird auch beschlossen, im »Értesítő« kundzugeben, dass die erste Hälfte der für das Jahr 1892. fälligen Schankgebühr bis 8. Jänner 1892. unbedingt einzuzahlen ist.

Verlesen wurden die Zuschriften des Mitgliedes Martin Szabó ddo 10., resp. 20. Dezember 1891. In ersterer wird das Präsidium ersucht, durch dem Ausschuss der Genossenschaft dem »Magyar Egyesület« mindestens 100 fl. von Seite der Genossenschaft als gründende Mitglieder-Taxe zu votiren, in letzterer aber darum angegangen, die über dem Amtslokal der Genossenschaft angebrachte deutsche Firmentafel zu beseitigen.

Der Ausschuss beschliesst wie folgt: Jener Aufforderung, nach welcher die Genossenschaft mit dem Betrage von 100 fl. in die Reihe der gründenden Mitglieder des »Magyar Egyesület« eintreten soll, kann der Ausschuss nicht Folge leisten, indem einerseits die Grenzen des durch die Generalversammlung bestimmten Budgets nicht überschritten werden dürfen, die in dem Antrage liegende Ausgabe aber in dem Kostenvoranschlage des gegenwärtigen Rechnungs-Jahres nicht aufgenommen ist, andererseits aber auch der Eintritt der Genossenschaft in einem Verein zu dem Rechtskreise der Generalversammlung, nicht aber zu dem Wirkungskreise des Ausschusses gehört, demzufolge daher der Ausschuss in Angelegenheiten solcher Art keinen meritorischen Beschluss erbringen kann. Dem Antragsteller jedoch steht das Recht zu, den in Rede stehenden Antrag den Statuten gemäss der nächsten ordentlichen Generalversammlung vorzulegen.

Was die Entfernung der deutschen Firmentafel betrifft, hat der Ausschuss diesen Antrag einstimmig angenommen und bezüglich der Entfernung der Firmentafel sofort Verfügung getroffen.

Indem hiemit die Tagesordnung erschöpft war, erklärt Präsident die Sitzung für geschlossen.

D. U. S.

Otto Teasdale
Secretär.

Franz Wirth
Vicepräses.

Johann Gundel
Präses.

Folgende Zuschriften kamen uns zu:

Wohlgeboren Herrn *Johann Gundel*
Präsident der Genossenschaft der Budapester Hoteliers, Gast-
und Schankwirthe Budapest.

Wir beehren uns Ew. Wohlgeboren zur Kenntniss zu bringen, dass die »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe« dem »Magyar Egyesület« als gründendes Mitglied beigetreten ist und gleichzeitig am heutigen Tage beschlossen hat, Ew. Wohlgeboren zu ersuchen, durch den Ausschuss der Genossenschaft dem bereits konstituirten, überaus nützliche Zwecke verfolgenden »Magyar Egyesület« mindestens 100 fl. von Seite der Genossenschaft als gründende Mitglieds Taxe zu votiren und dieselbe im Namen der Genossenschaft an die kompetente Stelle gelangen zu lassen.

Budapest, am 10. Dezember 1891.

Mit besonderer Achtung

Im Namen der »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gestwirthe«

Georg Ihász
Schriftführer.

Martin Szabó
Präses.

Wohlgeboren Herrn *Johann Gundel*
Präsident der Genossenschaft der Budapester Hoteliers, Gast-
und Schankwirthe Budapest.

Die »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe« hat gelegentlich ihrer am 17. d. M. stattgehabten Zusammenkunft den Beschluss erbracht, Ew. Wohlgeboren zu ersuchen, auch einweilen schon, bis wir die innere Organisation unserer Genossenschaft vollkommen ungarisch gestalten können, die über dem Amtslokale der Genossenschaft angebrachte deutsche Firmatafel je eher beseitigen zu lassen. Gleichzeitig verständigen wir Sie auch, dass unsere Magyarisirungs-Gesellschaft zur nahenden Milleniums-Ausstellung ein Vorbereitungs-Comité gewählt hat, das seine Thätigkeit am 21. d. M. beginnt.

Budapest, am 20. Dezember 1891.

Im Namen der »Magyarisirungs-Gesellschaft der Gastwirthe«

Georg Ihász
Schriftführer.

Martin Szabó
Präses.

A helyett, mint ez az ipartörvénybe ütközőleg gyakran történik, hogy

HELYISÉG-VÁLTÓZTATÁS

ürügye alatt divatból kiment árukat **mélyen leszállított árakon** kínálnánk, egyszerüen a t. vevőközönség becses figyelmébe ajánljuk óriási nagy és folyton új választéku raktárunkat

SZÖNYEGEKBEN

a legujabb mintákban, s a legnagyobb választékban, továbbá

FÜGGÖNYÖK- ÉS BUTORSZÖVETEKBE

a legjutányosabb árak és feltételek mellett.

Stambul- és Smyrna-szőnyegeinket méterenként 9—10 frttól feljebb, teljes méretért kezeskedve.

NAGY VÁSZON- ÉS PAMUTÁRU RAKTÁRUNK,

továbbá

fehérnemű, menyasszonyi kelengyék és ágynemű-készletről szóló

300 ábrával ellátott árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

KUNZ JÓSZEF ÉS TÁRSA m. kir. szab. nagykereskedők, cs. és kir. udvari szállítók
Budapesten, V. ker., Deák-tér.

Wadlsteiner F. és Társa

Budapest, IV., Váci-utca 27.

Üveg, porcellán,
fayence és majolika

GYÁRI RAKTÁRA.

Szállodai, vendéglői, kávéházi és háztartási
berendezések,

*menyasszonyi kelengyék, fényüzési
cikkek, velencei csillárok és tükrök
stb. stb.,*

egyszerű és diszes kiállításban,
gyri áron.

Ujdonságok nagy választékban.

Christofle & Comp.

es. és k. udvari szállítók.

Legmagasabb kitüntetések minden kiállításon.

Magyarországi főraktár:

Wadlsteiner F. és társánál

Budapest, IV., Váci-utca 27.

Christofle a valódi ezüst **egyedüli pótléka.**

Szállodák, vendéglők, kávéházak, háztartások stb.
teljes berendezése.

Ujjá ezüstözés saját legjobbnak bizonyított rendszer szerint.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

cégtulajdonos **LÖWENSTEIN F. NÁNDOR**

Budapest, IV. ker., Eskü-tér (alapított 1864.)

ajánlja nagy raktárát

mindennemű bel- és külföldi sajtokban, hús, hal, főzelék s gyümölcs conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban, angol és francia különlegességeket, finom konyhák fűszere, finom főző bort: Madera, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktára az „Anglo Continential Thee-Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rumok.

●●●●●●●● **KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.** ●●●●●●●●

A Véghlesi VERA-FORRÁS

a legjobb és legolcsóbb

szénsavdús égvényes savanyuviz.

Kristálytisza, a bort nem festi, tisztán vagy borral, cognaccal, ugyszintén gyümölcs-szörppel vegyítve a legkellemesebb és legüditőbb ital,

Budapesti főraktár: ERZSÉBET-KÖRUT 56.

Telefon összeköttetés.

Forrás-kezelőség Véghles-Szalatna,

(Zólyom vármegye)

Számos raktár a vidéken

(Szeged, Debreczen, Pozsony, Nagyvárad, Kassa stb.) — Kapható Budapesten és a vidéken minden fűszer- és ásványvizkereskedésben, ugyszintén minden szálloda és vendéglőben.

Veghleser VERA-QUELLE

das beste und billigste

an Kohlensäure reichste alkalische Sauerwasser.

Kristallrein, färbt den Wein nicht, allein oder mit Wein, Cognac, wie auch mit Himbeersaft gemischt gehört dieses Wasser zu den angenehmsten und erfrischendsten Getränken.

Budapester Hauptniederlage: ELISABETH-RING
Nr. 56.

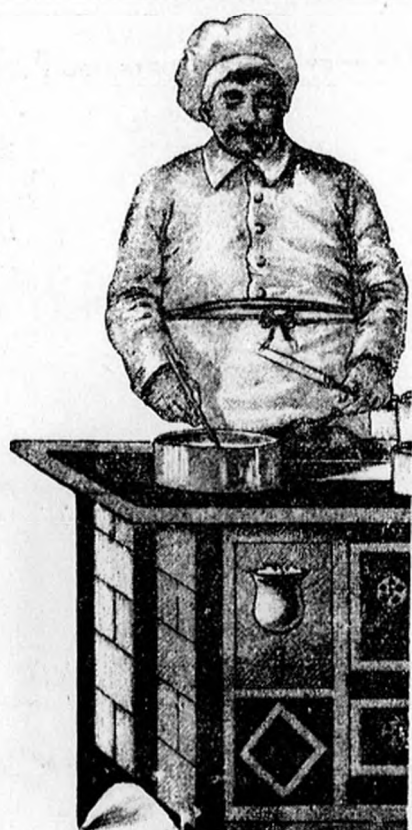
Telefon-Verbindung.

Quellen-Direction in Véghles-Szalatna

(Sohler Comit.)

Zahlreiche Niederlagen in der Provinz

(Szegedin, Debreczin, Pressburg, Gross-Wardein, Kaschau ect.) Zu haben in allen Mineralwasser-Handlungen in Budapest und der Provinz, wie auch in jedem Hotel und Gasthaus.

SÁRKÁNY PÁL

Budapest, Váci-utca 27.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát következő cikkekben:

FŐZŐ-EDÉNYEK

Kávéház- és szálloda-berendezések, teljes konyha- és háztartás-berendezések

ASZTALI ÉS EVŐSZEREK

Sütő- és fagyalék-formák, háztartás- és konyhagépek, lakást tisztító- és fűtőszerek

KANDALÓ és TEA-ASZTALOK

Mosókonyha- és fürdőszoba-berendezések

Kávét, téát és tojáskészleteket, fényezett lemezt, fa és serte-árak.

Pincze- és tejgazdászati szerek

Francia, angol és amerikai újdonságok.

Paul Sárkány

BUDAPEST, Váci-utca 27.

empfohl sein reichhaltiges Lager folgender Artikel:

Koch-Geschirre, Kaffehaus- u. Hotel-Einrichtungen, vollkommene Küchen- und Wirtschaftseinrichtungen, Tisch- und Esszeuge, Gebäck- und Gefrorenes-Formen.

Wirtschafts- u. Küchen-Maschinen, Wohnung-Reinigungs- u. Heiz-Requisiten, Kamin- u. Thee-Tische, Waschküchen u. Badezimmer-Einrichtungen, Kaffee-, Thee- und Eierkocher, polirte Blech-, Holz- und Bürstenwaaren, eller- u. Milchwirtschafts-Geräthe.

Französ., englische und amerikanische Neuheiten.

LUHNERZSÉBET

Kitünő gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést, iudit és élénkít.

Kizárólagos szállítók

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Borivóknak, kik a bort savanyuvizekkel szedve retik vegyíteni, mindenek előtt a

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER

legtisztább égvényes
SAVANYU-KUT

ajánlatos. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kellemes, ingerlő mellékíz ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

Schreiber J. és Unokaöccsei

üveggyárosok

Budapest, régi-posta-utca 10. sz. (félemelet).

Nagy választék

üvegedényekben szállodák, vendéglők és kávéházak részére gyári áron.
Finom kristály üvegből jutányos áron.

J. SCHREIBER & NEFFEN

Glasfabrikanten

BUDAPEST, Alte Postgasse Nr. 10. (Mezzanin).

Grosse Auswahl in Glasgeschirr

für

Hotels, Restaurants und Kaffehäuser zu Fabrikspreisen.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANÇOIS & Co.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM
Nizza 1890. ARANY ÉREM
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM

Auszeichnungen:

Paris 1889 Silb. Medaille
Nizza 1890 Gold. Medaille
Lissabon 1890 Hors Concours und
Grosses Diplom

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA és BLOCHMANN

Budapest.